

Paardenpraat

ESRA DE RUITER BRITT DEKKER

PAARDENPRAAT

Hét boek voor paardenliefhebbers die
alles willen weten over paarden

Abonneer u nu op de Karakter Nieuwsbrief.

Ga naar www.karakteruitgevers.nl;

 www.facebook.com/karakteruitgevers;

 www.twitter.com/UitKarakter en:

* ontvang regelmatig informatie over de nieuwste titels;

* blijf op de hoogte van speciale aanbiedingen en kortingsacties;

* én maak kans op fantastische prijzen!

www.karakteruitgevers.nl biedt informatie over al onze boeken, Nova
Zembla-luisterboeken en softwareproducten.

Kijk op www.karakteruitgevers.nl/errata voor eventuele aanpassingen
of aanvullingen op deze titel.

Karakter Uitgevers B.V.

© 2016 Tuvalu Media & Britt Dekker
Met medewerking van Esra de Ruiter

© 2016 Karakter Uitgevers B.V., Uithoorn
Tekst & eindredactie: Joke Reijnders
Vormgeving: Spletters grafisch ontwerp
Omslagbeeld: Jennifer van Welie

Fotografie & beeld:

Jennifer van Welie, Jennifer Fotografie:
Pagina: 3, 8, 10, 18, 22, 29, 34, 43, 49, 57, 60,
63, 69, 76, 81, 86, 89, 96, 103, 110, 113, 116
Marieke Molenschot, Queelens Fotografie:
Pagina: 125
Shutterstock: Pagina 21, 23, 26, 32, 47, 51, 56,
58, 61, 66, 79, 90, 94
Wikipedia Commons: Pagina 88: Chefsna

ISBN 978 90 452 0868 8
NUR 210

Niets uit deze uitgave mag
worden openbaar gemaakt en/
of veelevoudigd door middel
van druk, fotokopie, microfilm of
op welke andere wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.
De uitgever heeft getracht alle
rechthebbenden op copyright van
fotomateriaal te bereiken. Zij die
desondanks menen aanspraak te
kunnen maken op deze rechten,
kunnen zich tot de uitgever
wenden.

Esra

Britt

Inhoudsopgave

HOOFDSTUK 1 *Hoi! Leuk dat je kijkt naar PaardenpraatTV!* 8

- * Het verhaal achter PaardenpraatTV 9
- * Zo wordt PaardenpraatTV gemaakt 11
- * Alles wat je wilde weten over Esra 13
- * Alles wat je wilde weten over Britt 15

HOOFDSTUK 2 *Alles wat je moet weten over je paard* 18

- * Paarden zijn kuddedieren 19
- * Eten en drinken 20
- * Bewegen 22
- * Anatomie 23
- * Kleuren 24
- * Ziektes 27

HOOFDSTUK 3 *De verzorging van je paard* 34

- * Poetsen 35
- * Hoeven krabben 39
- * Toileteren 40
- * Paard wassen 41
- * Stal uitmesten 42
- * Vlechten 44

HOOFDSTUK 4 *Omgaan met je paard* 48

- * Veiligheid 49
- * Een goede band met je paard 52
- * Een gelukkig of een ongelukkig paard 53

HOOFDSTUK 5 *Uitrusting* 56

- * De uitrusting van je paard 57
- * Jouw uitrusting 66

HOOFDSTUK 6 *Leren rijden* 68

- * Je eerste rijles 69
- * Een goede houding 70
- * Basisfiguren rijden 72
- * De gangen van een paard 79
- * Beter leren paardrijden 82
- * Oefeningen die je zelf kunt doen 84

HOOFDSTUK 7 *Disciplines* 86

- * Dressuur 87
- * Springen 88
- * Eventing 90
- * Buitenrit / Enjoy the Ride 91
- * Mennen 92
- * Vrijheidsdressuur 93
- * Western 94
- * Endurance 95
- * Polo 95
- * Voltige 95

HOOFDSTUK 8 *Wedstrijden* 96

- * Wedstrijdniveaus 97
- * Voorbereiding op een wedstrijd 106
- * De wedstrijddag 107

HOOFDSTUK 9 *Een eigen paard* 110

- * Een eigen paard 112
- * Rassen 114
- * Eerst kijken! 116
- * Een paard kopen 120
- * Een verzorgpaard of -pony 121
- * Een paard leasen 122

Wensenlijstje voor mijn toekomstige paard! 124

Register 126

HOOFDSTUK 1

'Hoi! Leuk dat je kijkt naar PaardenpraatTV!'

Waarschijnlijk ken je Esra en Britt al van PaardenpraatTV, hun YouTube-kanaal over paarden en paardrijden. In dit hoofdstuk lees je hoe PaardenpraatTV ontstond, hoe het programma wordt gemaakt, en lees je meer over Britt en Esra en hun paarden.

HET VERHAAL ACHTER PAARDENPRAATTV

In april 2014 stond Esra voor de camera om het eerste filmpje voor PaardenpraatTV op te nemen. Maar dat was natuurlijk niet iets wat ze op een mooie ochtend besloot te doen.

Een paar jaar daarvoor keek Esra regelmatig op YouTube naar leuke video's over bijvoorbeeld knutselen, bakken en jezelf opmaken. Het viel haar toen al op dat er geen goede video's waren over paarden en paardrijden. Pas later bedacht ze dat ze die video's zelf kon maken! Sinds ze als vierjarige op de dikke Shetlander Taco stapte, had ze namelijk ontzettend veel geleerd over paarden. Ze reed uren zonder zadel door de wei, maakte sprongetjes en leerde vrijheidsdressuurkunstjes aan de pony's waarop ze reed. Doordat ze geen eigen pony had en op verschillende pony's reed, deed ze veel ervaring op. En die ervaring kon ze mooi gebruiken om in video's te laten zien hoe leuk paarden zijn, of om tips te geven over hoe je beter kunt paardrijden.

Esra:

‘Ik vind het heel belangrijk dat onze video’s leuk zijn om naar te kijken, correcte informatie bevatten én mensen op een veilige manier leren omgaan met paarden. Dat is ook waar we in al onze video’s op letten.’

Maar er is natuurlijk meer nodig dan een idee en het hebben van kennis over paarden als je goede video’s wilt maken. Gelukkig was daar Tuvalu Media, een bedrijf dat tv-programma’s maakt. Samen werkten Esra en Tuvalu Media hard aan het opzetten van een programma over paarden. Dat programma werd PaardenpraatTV, een YouTube-kanaal waarvoor Esra twee keer per week een video over paarden en paardrijden maakte.

Na een jaar kwam Britt het team versterken. Net als Esra is ze een echte paardengek, en bovendien wilde ze al een tijd een YouTube-kanaal beginnen. Het was dus een logische stap om de krachten te bundelen. Dat kwam goed uit, want Esra ging diergeneeskunde studeren en had eigenlijk nog maar tijd voor één video per week. Gelukkig wilde Britt graag een wekelijkse video van haar overnemen.

PaardenpraatTV heeft inmiddels meer dan 50.000 abonnees. Maar Britt en Esra hebben nog veel meer plannen. Dit boek is er een van!

Britt:

‘Bij PaardenpraatTV hebben we plezier in het maken van de video’s en dat zie je erin terug. Bovendien is het een leerzaam programma! Wat ik ook leuk vind aan PaardenpraatTV is het contact met onze kijkers. Bij televisieprogramma’s waar ik aan meewerk, weet ik niet meteen wat mensen ervan vinden. Maar bij PaardenpraatTV weet ik dat direct! Onze kijkers geven hun mening in de comments en stellen vragen, die wij weer meteen kunnen beantwoorden.’

ZO WORDT PAARDENPRAATTV GEMAAKT

Elke video begint met het verzinnen van een onderwerp. Esra en Britt hebben een lijstje van onderwerpen die aan bod kunnen komen. Daarop staan ook ideeën voor onderwerpen die kijkers in de comments bij de video’s noemen. Als veel kijkers het bijvoorbeeld een leuk idee vinden om een video te zien over het werk van de hoefsmid, dan kan dat onderwerp ook op het lijstje terecht komen. Daarnaast worden er soms video’s gemaakt naar aanleiding van actuele gebeurtenissen, zoals bijvoorbeeld over Horse Event of de samenstelling van het Rabo Talententeam.

Als de onderwerpen zijn bepaald, schrijven Britt en Esra ieder hun script. Ze bedenken wat ze willen laten zien in de video, en wat ze daarvoor nodig hebben. Als ze deskundigen voor een video willen interviewen, zoals bijvoorbeeld een paardentandarts of een springruiter, maken ze eerst met hen een afspraak.

Dan is het tijd om de video op te nemen. De meeste video’s van Britt worden opgenomen op de stal waar Eve staat. Esra filmt meestal thuis, op hun eigen dressuurstal. Op de draaidag overleggen ze met de cameraman eerst over het script en hoe het item in beeld wordt gebracht. Op welke plaats gaan ze filmen? Komt er een paard in beeld, en zo ja: welk paard? Zijn er extra lampen nodig (bijvoorbeeld op bewolkte en regenachtige dagen)?

Wie zijn er betrokken bij het maken van de video’s van PaardenpraatTV?

Allereerst natuurlijk Esra en Britt! Daarnaast is er een cameraman die de film opneemt, een productie-medewerker, die er onder meer voor zorgt dat alle spullen bij de opname aanwezig zijn, en soms is er een stagiair die meeloopt en meehelpt. En natuurlijk al het personeel op kantoor bij Tuvalu Media!

Al deze mensen zijn nodig om iedere week de filmpjes op tijd op YouTube te zetten. Maar mocht je de video op de afgesproken tijd toevallig nog niet kunnen zien, dan weet je dat ze er hard mee bezig zijn!

Vervolgens wordt de film opgenomen. Esra en Britt proberen daarbij zo veel mogelijk de volgorde aan te houden die je uiteindelijk in de video ziet. Dat is niet altijd mogelijk. Soms is het handiger eerst alle scènes op te nemen die zich buiten afspelen omdat het mooi weer is, en daarna alle scènes die binnen kunnen worden opgenomen.

Als al het materiaal is opgenomen, gaat de cameraploeg naar het kantoor van Tuvalu Media. Daar moeten ze de beelden op een computer zetten. Dat duurt bijna net zo lang als het filmen zelf! Vervolgens worden de beelden bewerkt met special effects, of er wordt bijvoorbeeld een muziekje ondergezet.

Het is zo ver! De video is klaar om op YouTube te zetten. Nu kunnen Britt en Esra het filmpje een titel geven en er een introductietekst bij schrijven. Ze verzinnen er handige tags bij, zodat je de video's goed kunt terugvinden op YouTube als je zoekt naar het desbetreffende onderwerp.

ALLES WAT JE WILDE WETEN OVER ESRA

'Ik ben als kind opgegroeid met paarden. Mijn moeder is amazone en trainde bij trainers als Rini van der Schaft, Bart Bax en Coby van Baalen. Mijn vader rijdt overigens ook, maar het liefst hard over het strand of door het bos. Ik ging overal mee naartoe en kreeg les van mijn moeder en bij Van Baalen. Ik ben altijd één op één begeleid en leerde ontzettend veel van mijn trainers, uit boeken, van dvd's die ik keek en clinics die we bezochten.

Ik had heel lang geen eigen pony. Dat was niet erg, want door op allemaal verschillende pony's te rijden leerde

Tip van Esra:

'Zijn je ouders niet zo geïnteresseerd in je hobby? Neem ze eens mee naar de manege of schrijf ze in voor een proefles. Zo komen ze erachter dat paardrijden onwijs leuk is en dat je het echt serieus wilt nemen.'

ik juist heel veel! Ik was altijd te vinden bij de paarden, we vierden kinderfeestjes in huifkarren en ik maakte rondjes op de pony's.

Doordat ik iedere dag met paarden bezig was, merkte ik al snel dat ik dingen wist waar mijn vriendinnetjes op de manege nog nooit van hadden gehoord. Zij leerden niet wat de juiste volgorde van poetsen is, hoe je een wondje bij je paard moet behandelen of waarom een paard naar binnen valt tijdens het draven en hoe je dat moet oplossen. De tips die ik ergens had opgepikt, deelde ik weer met mijn vriendinnetjes op de manege. Later kreeg ik mijn eerste eigen pony. Hij heette The Mensinghe's Tim en ik probeerde alles wat

ik had geleerd op hem uit. Hij werd mijn beste vriend en ik vond het vreselijk toen ik te groot voor hem was geworden.

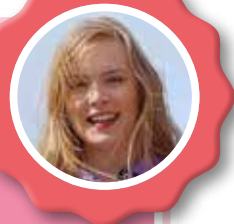
Inmiddels waren we verhuisd. Mijn moeder wilde eigenlijk een leuk huis met een stal en een buitenbak, maar dat pakte even anders uit! We verhuisden naar onze eigen dressuurstal met alles erop en eraan.

Op de middelbare school was ik vooral bezig met mijn eigen paard, Parino B. Ik sprak buiten school weinig af met vriendinnen, want paarden vond ik

veel leuker. Ik was goed op school en wilde ook goed mijn best doen, want het was mijn droom om dierenarts te worden. Daarnaast reed ik paarden en pony's voor klanten van onze dressuurstal en voor de africhting en verkoop. Daardoor reed ik soms vier paarden per dag, maar dat was heerlijk. Inmiddels was ik ook begonnen met lesgeven: eerst aan de dochter van een lesklant van mijn moeder, maar later ook aan pensionklanten.

Tip van Esra:

'Vraag voor elke verjaardag of voor een goed rapport paardenspullen! Je kunt ook klusjes doen bij je ouders of familie en zo geld sparen, waarmee je je eigen paardenspullen kunt kopen.'

Met Parino kon ik voor een wedstrijd uren prutsen, heerlijk!

Hij is altijd dekhengst geweest en heeft me geleerd hoe ik met dat temperament moet omgaan. Bovendien leerde hij me al zijn kunsten: hij had al Lichte Tour gelopen, ik mocht net Z starten. Toen Parino met pensioen ging, is hij bij ons op stal blijven wonen.

Nu heb ik een eigen plekje in Gent, waar ik diergeneeskunde studeer. In het weekend, in vakanties en op vrije dagen ben ik nog steeds bij mijn ouders en rijd ik zo veel ik kan. Ik wil heel graag weer een goed en bijzonder paard waar ik weer mee aan de slag kan gaan en hogerop kan komen, maar ik heb met mezelf afgesproken dat ik eerst mijn studie moet afmaken. Tot die tijd rijd ik trainingspaarden en pik ik gewoon de paarden van mijn moeder in!

ALLES WAT JE WILDE WETEN OVER BRITT

'Als je eenmaal met paarden in aanraking komt, raak je besmet met het paardenvirus en daar kom je nooit meer van af.'

Mijn moeder had vroeger een eigen paard. Dat vond ik zo gaaf dat ik niet kon wachten tot ik zes jaar was en eindelijk mocht rijden op de manege. Vanaf dat moment was ik er niet weg te slaan!

Al mijn vrije tijd bracht ik op de manege door. Op zaterdag stond ik al om acht uur 's ochtends voor de deur te trappelen. Mijn vriendinnen en ik hielpen met uitmesten, vegen, paarden borstelen enzovoort. Tussen de middag aten we een patatje in de kantine en dan gingen we weer verder. We waren niet moe te krijgen!

Ponykamp was de allerleukste week van het jaar, daar keken we het hele jaar naar uit. We zeiden tegen onze ouders dat ze ons op vrijdagavond om halfelf konden ophalen, terwijl het kamp al om zes uur 's avonds was afgelopen. In de tussentijd hadden wij mooi langer de tijd om bij de paarden te zijn!

Als je paardrijdt, wil je natuurlijk ook een eigen paard! Ik heb net zo lang gezeurd tot het eindelijk mocht. Toen ik zestien werd, was het eindelijk zover. Iedereen op de manege heeft een lievelingspaard. Mijn lievelingspaard op de manege heette Kanga. Ze was al oud, maar ze kreeg nog een veulen: Jack. De eigenaresse van de manege zei: 'Je kunt beter een jong paard kopen, want dan kun je nog heel lang samen zijn.' Ik kocht Jack toen hij twee was. Hij is een voskleurige KWPN'er. Ik heb hem alles geleerd en hem ook zelf ingereden.

En toen kwam Eve! Ik werkte voor de televisie en had drie maanden vrij. Ik had behoorlijk wat geld verdiend en dacht: nu koop ik een paard, dat ga ik trainen en dan verkoop ik hem met winst. Maar Eve is zo'n leuk paard, dat ik haar helemaal niet kwijt wil! Ik had niet verwacht dat we zo'n goede band zouden krijgen. Eve gaat voor je door het vuur. Ook al gaat het met trainen niet zo goed, op een wedstrijd gaat ze er helemaal voor en doet ze vreselijk haar best voor je.

Tip van Britt:

'Wil je net zo graag een eigen paard als ik altijd wilde? Blijf er dan in geloven en er je best voor doen. Dan lukt het vast op een dag!'

Mijn droom is ooit nog eens met Eve het NK te rijden. Op Jack rijd ik nu minder, omdat ik het heel leuk vind om wedstrijden te rijden. Jack doet je daar geen plezier mee, daarom hoeft hij dat ook niet van mij. Eve is dus gebleven, maar Jack gaat ook nooit meer weg!

Eigenlijk draait alles bij mij om paarden. Ik ben tv-presentatrice en presenteer natuurlijk PaardenpraatTV op YouTube. PaardenpraatTV is zowel mijn hobby als mijn werk. Echt, leuker kan het niet!

Tip van Britt:

'Als je ooit een eigen paard gaat kopen, zorg dan dat er iemand met je meegaat die daar veel verstand van heeft. Het is een van de belangrijkste aankopen van je leven.'

Alles wat je moet weten over je paard

De meeste mensen weten nog wel waar ze de oren van een paard kunnen vinden. Maar hoe zit het met de kroonrand, of de schoft? In dit hoofdstuk leer je alles over je paard: wat hij eet, wat hij graag doet, welke ziektes hij kan krijgen (en hoe je die kunt voorkomen) en nog veel meer.

PAARDEN ZIJN KUDDEDIEREN

Paarden zijn kuddedieren. In het wild bestaat zo'n kudde uit een paar hengsten, een stuk of vijftien merries en hun veulens. Een van de merries is de 'leidende' merrie. Zij bepaalt waar de kudde naartoe gaat. De kudde geeft de paarden veiligheid, maar ook sociale contacten. De paarden kunnen met elkaar spelen, elkaar liefkozend kriebelen op plaatsen waar ze zelf moeilijk bij kunnen en gewoon lekker bij elkaar zijn.

HOOFDSTUK 2

Een paard of een pony?

Rijd jij paard of pony?

Dat hangt van zijn stokmaat af! De stokmaat (ook wel schofthoogte genoemd) meet je vanaf de grond tot de schoft van je paard. In Nederland hebben paarden minimaal een stokmaat van 1,57 meter. Zijn ze kleiner dan 1,57 meter? Dan spreek je over pony's. Pony's worden weer onderverdeeld in categorieën:

A: pony's met een stokmaat tot 117 cm;

B: pony's met een stokmaat van 117 cm tot en met 126,9 cm;

C: pony's met een stokmaat van 127 cm tot en met 136,9 cm;

D: pony's met een stokmaat van 137 cm tot en met 148 cm;

E: pony's met een stokmaat van 148,1 cm tot 156,9 cm.

Let op: Alleen in Nederland bestaat de categorie E-pony!

In de rest van de wereld heb je een paard als hij groter is dan 1,48 meter.

In Nederland vind je alleen in de Oostvaardersplassen en in It Fryske Gea kuddes met wilde paarden. Toch hebben de paarden en pony's in maneges en stallen dezelfde gewoontes en behoeften als hun soortgenoten die nog in het wild leven.

ETEN EN DRINKEN

Een paard is een planteneter.

Hij heeft meterslange darmen die hooi, gras en kruiden verteren en langzaam omzetten in energie. Dat betekent dat je daar met zijn voeding rekening mee moet houden. Een paard heeft per dag veel ruwvoer (hooi, gras) nodig. Daar kan hij lang van eten en op kauwen, wel zo'n tien tot twaalf uur per dag. Ruwvoer is in principe voldoende voor een paard dat niet intensief werkt. Je geeft je paard alleen krachtvoer als hij veel moet werken en dus meer energie verbruikt.

Wat drinken betreft heeft je paard ook niet genoeg aan één glaasje water. Sterker nog: een paard kan tot wel 50 liter per dag drinken. Dat zijn vijf emmers vol water! Zorg er dus voor dat je paard onbeperkt toegang tot water heeft en dat hij kan drinken wanneer hij daar behoefte aan heeft.

Slecht en goed eten

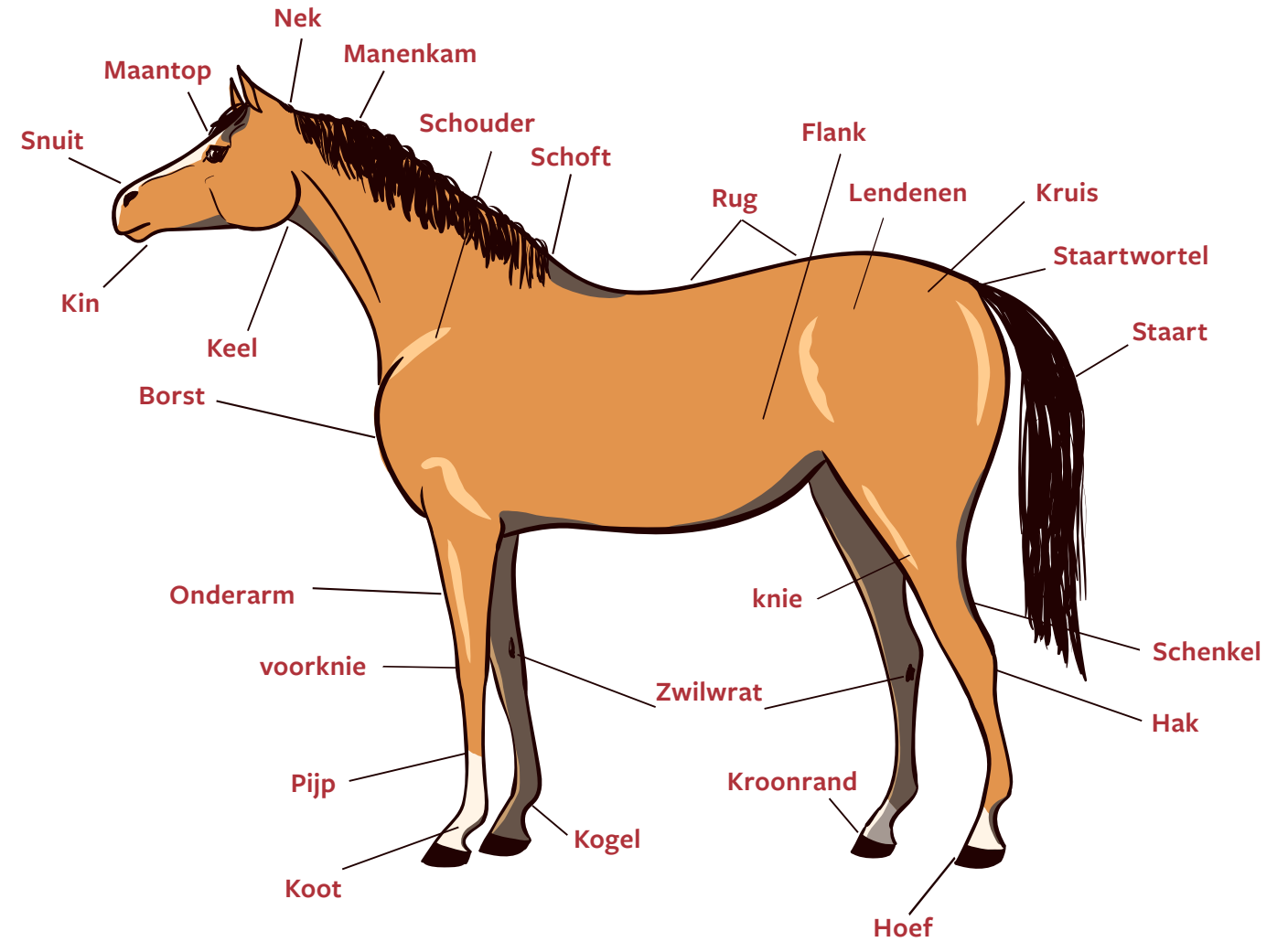
Beschimmeld voer kan ziektes veroorzaken, zoals koliek. Controleer dus altijd of je voer nog goed is. Bij beschimmelde haver zie je bijvoorbeeld soms zwarte stukjes in de haver zitten. Beschimmeld hooi is dun en wit uitgeslagen. Ruik ook goed aan het voer. Als het muff of vies ruikt, moet je het niet aan je paard geven. In de wei of langs de bak kunnen soms giftige planten groeien. Een heel bekende is het jakobskruiskruid. Ook rododendron, klimop en verschillende taxussoorten zijn giftig en dus mogelijk dodelijk voor je paard. Wat kun je je paard wel geven? Natuurlijk allerlei verschillende paardensnoepjes, wortels, een schepje lijnzaad door zijn voer, appels enzovoort.

Jacobskruiskruid is giftig voor paarden.

BEWEGEN

Bewegen is ook een van de basisbehoeften van een paard.

In het wild is een paard het grootste deel van de dag in beweging. Hij loopt een paar passen, neemt een hapje eten, loopt verder, speelt met zijn soortgenoten enzovoort. Terwijl ze op zoek zijn naar voedsel en hier en daar een hapje eten, leggen de paarden grote afstanden af. Soms is dat wel dertig kilometer per dag! Voor jouw paard is bewegen net zo belangrijk. Zorg er dus voor dat je paard genoeg beweging krijgt en dagelijks in de wei kan lopen, rennen en spelen.

ANATOMIE

Als je gaat fietsen is het handig om te weten waar je het stuur vindt, en wat de trappers zijn. Als je met paarden te maken hebt, moet je ook weten hoe de verschillende lichaamsdelen heten. Dat maakt het makkelijker om erover te praten, als je paard bijvoorbeeld ziek is. Hierboven staan de belangrijkste lichaamsdelen aangegeven.